

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี
PROMOTING THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY FOR THE PROPAGATION
OF BUDDHIST MONKS IN SUPHANBURI PROVINCE

พระครูสุกิจจานุรักษ์ (ชยุตม์ อคฺควณโณ),* พระสุธีวีรบัณฑิต**, ประเสริฐ ธิลา***
Phrakhrusukitjanuruk (Chayut Aggavāṇḍo), Phra Suteevirabundith, Prasert Thilao

Received: March 18, 2019

Revised: August 29, 2019

Accepted: September 30, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) นำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 35 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาความผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จุดแข็ง สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทางโดยเฉพาะทาง

* Doctor of Philosophy in Buddhist Management, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

** Department of Political Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

*** Department of Political Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

อินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วเข้าถึงผู้คนได้เป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายจุดอ่อน พระสงฆ์ส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมทำให้น่าเบื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในวงจำกัด บุคลากรขาดการเรียนรู้และขาดทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี โอกาส การใช้สื่อสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำในชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ผลดีกว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการอุปสรรค คนทั่วไปมองว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอาจขัดต่อพระธรรมวินัย พระสงฆ์รุ่นเก่าไม่เปิดใจยอมรับการเข้าถึงผ่านช่องทางสื่อที่ยึดติดรูปแบบเดิมการเผยแผ่จึงเป็นการที่ต่างคนต่างทำ

2. องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี บุคลากรการเผยแผ่บุคลากรที่มีความรู้เรื่องหลักธรรมมีอยู่มากแต่ขาดการพัฒนาความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ความร่วมมือในการทำงานเชิงรุกงบประมาณเพื่อการเผยแผ่ขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี การสนับสนุนการเงินเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยยังอยู่ในวงจำกัดไม่กระจายทั่วถึงทั้งจังหวัด วัสดุอุปกรณ์การเผยแผ่ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาออกสถานที่ รวมถึงยานพาหนะเพื่อเดินทางขาดการสนับสนุนจากทางคณะสงฆ์และภาครัฐอย่างจริงจัง การบริหารจัดการระบบรูปแบบการเผยแผ่ในปัจจุบันเป็นแบบต่างคนต่างทำไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันขาดการอบรมพัฒนาความรู้บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันตามยุคตามสมัย

3. แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ต้องจัดตั้งศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และมีศูนย์จัดฝึกอบรมความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามกระบวนการขั้นตอน คือ บุคลากรทางการเผยแผ่ งบประมาณเพื่อการเผยแผ่ อุปกรณ์การเผยแผ่ และการบริหารจัดการระบบ เพื่อปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การจัดทาสตูดอุปกรณ์ข้อมูล การวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดเก็บดูแลรักษา การจัดระบบงานเทคโนโลยี และการเผยแผ่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี โดยพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะทำงานเผยแผ่เชิงรุกให้ทันกับยุคสมัยในโลกปัจจุบัน

คำสำคัญ: การส่งเสริม, เทคโนโลยี, สารสนเทศ, การเผยแผ่, พระพุทธศาสนา, พระสงฆ์

ABSTRACT

The objectives of this research were : 1) to study the general condition of using information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province 2) to study the components of promoting the use of using information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province 3) to present a model for promoting the use of information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province The methodology was the qualitative research, collecting data from related texts and researches and 35 key informants by in-depth-interview and focus group discussion with 10 participants. Data were analyzed by the descriptive interpretation,

The findings were as follow;

1) The general condition of using information technology for propagating Buddhism of monks in Suphanburi Province. Strengths can receive information in many ways. Especially on the internet, it is convenient, fast, accessible to a large number of people at the same time, saving time and money. The weakness of most monks still uses the same presentation techniques to make it boring. The use of information technology is limited. Personnel lack of learning and lack of skills in using technology media the opportunity to use information media is something that is remembered in the daily lives of people. It is a tool that helps to promote the propagation of Buddhism to be good, extensive, and cover the areas that need it as well. The general obstacle is that the use of information technology may be contrary to the discipline. Older monks do not open their minds, accepting access through media channels, still adhering to the original pattern. Propagation is therefore different.

2) Elements in promoting the use of information technology for propagating Buddhism by monks in Suphanburi Province. Missionary personnel were many people who have knowledge of the principles of ethics but lack the knowledge to use information technology to be ready for proactive work. Budget

for propagation lack of financial and accounting personnel financial support for purchasing modern equipment is still limited, not distributed throughout the province. Propagation materials lack of support for modern materials for use in propagating Buddhism outside the premises including vehicles for traveling lack of support from the clergy and the government seriously. System management, the current propagation model is different, people do not go in the same direction, lack of training to develop knowledge of information technology personnel to keep up with the modern era.

3) Guidelines for promoting the use of information technology for propagating Buddhism by monks in Suphanburi Province. Must establish a data collection center for propagating Buddhism. There is a public relations center and a training center for knowledge about information technology for propagating Buddhism by jointly analyzing the current problems in propagating Buddhism in their own areas to lead to the administration of Buddhism propagation According to the process, the process is the mission personnel Budget for propagation publishing equipment and system management. In order to improve the initial process for the management of information technology, namely the provision of materials, information situation analysis storage technology system management and dissemination of information, news and technology by the monks who act to spread Buddhism must have the knowledge and ability to be ready to work proactively to keep up with the modern era.

Keywords: Promoting, Information, Technology, Propagation and Monks

1.บทนำ

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริงแล้วทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงส่งผลให้การดำเนินทางธุรกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปด้วยเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่คู่กับสารสนเทศ トラบใดที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าก็จะก่อให้เกิดสารสนเทศที่ทันสมัยไปด้วย (Sanit Kayaphad, 2000)

ประเทศไทยต้องการสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยมีนโยบายที่จะนำความรู้ นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมาใช้ในเชิงรุกเพื่อให้การดำเนินการขององค์กร สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Office of the National Education, 2002) ในรูปแบบต่างๆ เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสังคมจนกลายเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ พระภิกษุสามเณรเป็น ส่วนหนึ่งของสังคม จึงควรเตรียมความพร้อมในการปรับตัวเพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาเป็นเครื่องมือ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Anuch Arphapirom, 2003)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์แบบดั้งเดิม คือ การแสดงพระธรรมเทศนาบน ธรรมมาสน์ หรือภายในวัดมีระเบียบปฏิบัติตายตัวสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อสังคมมีการ เปลี่ยนแปลงมีความเจริญทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน ปัจจุบันจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและภายนอก ประเทศสามารถช่วยขยายวงกว้างได้ทั่วโลกเข้าถึงเด็ก เยาวชน และคนวัยทำงานในปัจจุบันที่ให้ความ สนใจกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยเฉพาะการใช้เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นพระสงฆ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรงมีความจำเป็นต้องศึกษา รูปแบบและวิธีการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ เข้าถึง กระบวนการในการผลิต การสื่อสาร และการประเมินผล เพื่อใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆทั้งงาน วิชาการการจัดการเรียนการสอนมีการปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ วางแผนระบบข้อมูล สารสนเทศและเครือข่ายสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทุกระดับ (Siphrai Sakrungsakul, 2005)

ในอนาคตการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์จึงมีความจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยี ใหม่ๆ เข้ามาใช้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในด้านของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคสารสนเทศที่ข่าวสาร และข้อมูลต่างๆ สามารถส่งถึงกันได้อย่างไร้พรมแดนและรวดเร็ว พระสงฆ์ต้องมีความพร้อม ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุปกรณ์ในการใช้งาน ระบบการปฏิบัติการด้านต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถของบุคลากรต่อต้านการใช้งาน หรือการบริหารงานด้านเทคโนโลยีและ สารสนเทศว่ามีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับใด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ถึงสภาพอุปสรรคและปัญหาที่มีต่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในปัจจุบัน

2 วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.3 เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) ประชากร ได้แก่ ประชากรในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มพระสังฆาธิการ จำนวน 12 รูปกลุ่มข้าราชการ จำนวน 12 คน และกลุ่มผู้นำท้องถิ่น จำนวน 11 คน สุ่มโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้นดำเนินการการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับพระสังฆาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผยแผ่กิจการพระพุทธศาสนา เพื่อยืนยันการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) จุดแข็ง การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทางพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการอบรมหรือเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักเรียนและเยาวชน 2) จุดอ่อน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่ยังใช้เทคนิคการนำเสนอในรูปแบบเดิมๆ การนำเสนอเนื้อหาธรรมะขาดความสนใจของกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่น บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การคัดเลือกพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่จะเลือกจากบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลใกล้ชิดตัวมากกว่าการคัดเลือกจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ 3) โอกาส ในจังหวัดสุพรรณบุรีพระสงฆ์ส่วนใหญ่นิยมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะใช้เฟสบุ๊กไลน์เป็นช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ถึงกิจการภายในวัดหลักธรรมคำสอนแก่ประชาชนเยาวชนและในกลุ่มบุคคลทั่วไปผ่านสื่อโซเชียลมากมาย พระสงฆ์มีบทบาทในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งผู้รับข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล 4) อุปสรรค การใช้สื่อในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่แพร่หลายขาดการส่งเสริมอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำรูปแบบที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงพัฒนาการเผยแผ่เพื่อให้มีความหลากหลาย และข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมายการสื่อสาร นวัตกรรมทางเทคโนโลยี

4.2 องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดการบริหาร (4M)

1) การบริหารบุคคล (Man) ผู้ที่จะเข้ามาบริหารงานบุคคลต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจมีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคือ มีการวางแผนกำลังคน กำหนดตำแหน่ง ค่าตอบแทนการสรรหาและคัดเลือก รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและประเมินผลการปฏิบัติงานคณะสงฆ์ระดับจังหวัด ระดับภาค

2) การเงิน (Money) การบริหารจัดการในทุกด้านจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เช่น การพัฒนาบุคลากร การจัดโครงการอบรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย คณะสงฆ์ส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีทำให้ ดังนั้นต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารการเงิน

3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา นอกสถานที่ยังมีน้อย รวมถึงยานพาหนะในการเดินทาง ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ คณะสงฆ์และภาครัฐควรให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

4) การจัดการ (Management) ต้องมีการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี โดยตั้งต้นแต่การกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการเผยแพร่ จากนั้นดำเนินการพัฒนาพระนักเผยแผ่ให้ทันตามยุคตามสมัย ต้องมีการวางแผนและการจัดการตามแผนให้เป็นไปตามกระบวนการ

4.3 รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ต้องจัดตั้งศูนย์กลางจัดเก็บข้อมูลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีศูนย์ประชาสัมพันธ์และมีศูนย์จัดฝึกอบรมความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามกระบวนการขั้นตอน คือ บุคลากรทางการเผยแผ่ งบประมาณเพื่อการเผยแผ่ อุปกรณ์การเผยแผ่ และการบริหารจัดการระบบ เพื่อปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ข้อมูล การวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดเก็บดูแลรักษา การจัดระบบงานเทคโนโลยี และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี โดยพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องมีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมที่จะทำงานเผยแผ่เชิงรุกให้ทันกับยุคสมัยในโลกปัจจุบัน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.1 สภาพทั่วไปของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

พระสงฆ์ส่วนใหญ่ในจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะสิ่งต่างๆ ทางสื่อออนไลน์เพื่อนำไปประยุกต์ดัดแปลงเพื่อเผยแผ่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น จึงต้องศึกษาการใช้กลยุทธ์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค สังเคราะห์แยกแยะประเด็นต่างๆ ทางสื่อออนไลน์ให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจได้ง่ายด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพระสงฆ์รุ่นเก่ายังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงจึงยากต่อการทำความเข้าใจ ขาดการเข้าร่วมเสวนาความรู้ทางวิชาการด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ควรจัดฝึกอบรมพระสงฆ์ผู้ทำการเผยแผ่ให้รู้จักวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนก่อนทำการเผยแผ่สู่สาธารณชนควรศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนแต่ละบริบทของแต่ละพื้นที่เพื่อนำเสนอ

หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้เข้าถึงชุมชนและตรงความต้องการของชุมชน ผู้บริหารต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ชัดเจน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมติดตามกิจกรรมและผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน พระนักเผยแผ่ต้องมีวิธีการถ่ายทอด รูปแบบการถ่ายทอด การเชื่อมโยงอย่างกลมกลืน เข้าใจง่ายทุกเพศ ทุกวัย เข้าใจเนื้อหาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับงานวิจัย Phrakrubhavanasopit (Boonyarat Muangwong) (2010) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา” พบว่า ล้านนามีอัตลักษณ์ในด้านการเผยแผ่พุทธศาสนาของตนเอง มีการวางแผนไว้ตลอดปีตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยทำต่อกันมา โดยรับนโยบายจากส่วนกลางแล้วมาปรับใช้ประยุกต์เข้ากับภูมิลำเนาท้องถื่นตามแนวทางการบริหารจัดการเจ้าอาวาสสั่งการให้ดำเนินงานตามจารีตประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการใหม่มาใช้เพื่อรองรับความทันสมัยส่วนมากด้านของพระสงฆ์จะดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของพระสังฆาธิการที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งก็คล้อยตามความเชื่อพิธีกรรมในล้านนา ส่วนการคิดหลักธรรมคำสอนนั้นก็แสดงไปตามอาการที่มีอยู่ตามประเพณีนิยม

5.2 องค์ประกอบในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามแนวคิดการบริหาร (4M)

ผู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีรูปแบบที่น่าสนใจ หลากหลายรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีแหล่งศึกษาความรู้หรือองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการของพระพุทธศาสนา มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแผ่ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต และวิทยุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Duangporn Kumnoonwan (2007) ที่ได้วิจัยเรื่อง “งานวิจัยและพัฒนาการสื่อสารสุขภาพของท้องถิ่น” พบว่า ผลการวิจัยภาคสื่อมวลชน หน่วยงานสุขภาพ สถาบันการศึกษา และประชาคมสุขภาพ ส่วนใหญ่สื่อสารผ่านสื่อเสียง ได้แก่ หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย และวิทยุชุมชน สนใจประเด็นสุขภาพที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก นิยมใช้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาคือ แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล ปัญหาในการทำงาน คือ ความไม่พร้อมด้านความรู้/ทักษะการสื่อสารข้อมูล และแหล่งข้อมูล สำหรับกลุ่มผู้สนับสนุนการสื่อสารสุขภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้นำจาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ องค์กรสุขภาพทั้งภาครัฐ และเอกชน องค์กรสื่อมวลชนท้องถิ่น และแกนนำประชาสังคมสุขภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siwanit Auttawutikul (2012) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนารูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บล็อกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับ

ปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบรูปแบบการแบ่งปันความรู้ผ่านสื่อสารด้วยเว็บบล็อกๆ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคลสร้างสรรค์ คือ ผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน 2) ความรู้สร้างสรรค์ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ระลึกได้ โดยมีการทำความเข้าใจ แสวงหาศึกษาค้นคว้า แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ 3) เทคโนโลยีสร้างสรรค์ คือ การนำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายโดยการใช้เว็บบล็อกมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจกรรม 4) กระบวนการสร้างสรรค์ คือ กิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของตัวบ่งชี้ในการหาความรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดอย่างสร้างสรรค์และ 5) ผลงานสร้างสรรค์ คือ สื่อของการศึกษาที่ผู้เรียนคิดค้นหรือผลิตขึ้นเพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้เข้าใจ

5.3 รูปแบบการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีจำนวนน้อยและไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถ ต้องมีการสร้างกลุ่มหรือจัดตั้งเครือข่ายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระบบอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีราคาถูกประหยัดเมื่อเทียบกับช่องทางอื่นสะดวกรวดเร็ว ไม่จำกัดเวลา สถานที่ อยู่ที่ไหนก็สามารถเข้าถึงได้เข้าถึงประชาชนได้ทุกสารทิศไม่ว่าจะอยู่แห่งใด หรือเป็นชาวต่างชาติที่สนใจศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาก็สามารถเข้าถึงได้คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีต้องให้ความสำคัญกับการผลิตสื่อในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้หลากหลายภาษา เพื่อให้ชาวต่างชาติสามารถเข้าถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งในรูปแบบข้อความภาพ เสียง วิดีโอ และสามารถพูดโต้ตอบกับคู่สนทนาได้ด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phramaha Thanandorn Khemapanyo, (2013). ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูง” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของพระบัณฑิตอาสา คือ ขาดบุคลากรเพราะมีจำนวนลดลง ขาดงบประมาณดำเนินงาน ขาดวิธีการบริหารจัดการ เข้าถึงชาวบ้านได้ลำบาก ไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านได้ในบางพื้นที่ ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูงไปใช้ พบว่า ต้องเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการพระบัณฑิตอาสา อำนวยความสะดวก สร้างศักยภาพตามทฤษฎีการสื่อสารการนำองค์ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ สร้างศักยภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และดำเนินงานร่วมคณะสงฆ์เพื่อพัฒนาแนวการทำงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด

2) คณะสงฆ์ควรวางแผนพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นลำดับขั้นตอน และเป็นแผนระยะยาว เนื่องจากการพัฒนาในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

3) คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระศาสนาของพระสงฆ์ให้ให้ชัดเจนครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้คณะสงฆ์พัฒนาบุคลากรของตนให้มีความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรม เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กับประชาชนได้ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควรนำผลการวิจัยไปศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหน่วยงานที่ตนเองเกี่ยวข้อง

3) คณะสงฆ์ควรส่งเสริมทางด้านการศึกษาเพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบการบริหารแนวทางการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2) ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพหรือปริมาณก็ได้

3) ควรศึกษาประเด็นเดียวกันในรูปแบบของการพัฒนาการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระศาสนาของพระสงฆ์กับพื้นที่อื่น เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปศึกษา

References

- Anuch Arphapirom. (2003). *Technology and Heaven*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Office of the National Education. (2002). *Thai learning technology in 1990*. Bangkok: V.T.C. Communication.
- Sanit Kayaphad. (2000). *Information Technology for Life*. Bangkok: Thirdwave Education.
- Siphrai Sakrunghongsakul. (2005). *Computer and Information Technology*. Bangkok: Se-Education Public Co.,Ltd.
- Phramaha Thanandorn Khemapanyo. (2013). Strategy of Buddhist propagation of Volunteer Graduate on the Plateau. (Doctor of Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Siwanit Auttawutikul. (2012). *Development of a Knowledge Sharing Model Through Communication With Weblogs to Promote Creativity in The Production of Educational Media for Undergraduate Students at The Faculty of Education in Public Universities* (Research Report). Silpakorn University.
- Phrakrubhavanasopit (Boonyarat Muangwong). (2010). Buddhist Propaganda Management in Lanna. *Doctor of Philosophy*. (Research Report). Graduate School: Phatumthanee University.
- Duangporn Kumnoonwan. (2007). Research and Development Project on Local Health Communication (Research Report). Health Systems Research Institute: Mahidol University.